

ชาดก เรื่อง ตา ยาย

หลวงปู่เจี๊ยะ จุนโท

เทศน์วันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๓๐

บรรดาพุทธบริษัททั้งหลายพร้อมทั้งภิกษุและสามเณร เป็นวันที่เราควรระลึกถึง เรียกว่าเป็นวันสำคัญแห่งพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า จะพูดอย่างหนึ่งก็เรียกว่า พูดตามภาษาโลก เรียกเปรียบเทียบอย่างปุ่ย่าตายายของเรามีวัยอายุสังขารแก่เฒ่าชราแล้ว ก็มารู้สึกตัวว่าตั้งแต่นี้ไปอีกสามเดือน เราก็จะพลัดพรากจากพวกท่านไปแล้ว นี่ก็เหมือนปุ่ย่าตายายของเรามาเดือนอย่างนี้แล้ว เราจะได้เจียมเนื้อเจียมตัวเจียม เจียม อัฐบริวาร เจียมทั้งข้าวของเงินทองที่จะได้เอาไว้สำหรับทำฌาปนกิจ ก็มีสิทธิอย่างนี้พวกเรา พวกเราเป็นชาวพุทธ เมื่อมาถึงวันนี้แล้วก็มานำดอกไม้ธูปเทียน ข้าวปลาอาหาร มาอังคาสภิกษุสามเณร แล้วก็มาบำเพ็ญทานรักษาศีล เจริญ

ภาวนา เมื่อประกอบความดีให้เกิดกับตัวของเรา เพราะความดี
ทั้งหลายบุคคลจะต้องสร้างขึ้นเอง ไม่ใช่ว่าความดีทั้งหลายนั้น
เราจะบนบานศาลกล่าว บนเจ้าผีเจ้าฟ้าเจ้าอะไรทั้งหมดในโลก
นี่ เป็นจิ้งเป็นชื้อผีพรหมอะไรต่าง ๆ นานา จะมาสร้างความคิดหรือ
สร้างบุญสร้างกุศลให้เราไม่ได้ ก็จำเป็นตัวของเรานี้จำเป็น
จะต้องประกอบขึ้นเองอย่างทำทานรักษาศีล เจริญภาวนาอย่าง
นี้ ทานก็ต้องหมายความว่าเอาข้าวเอาน้ำ มีทรัพย์สิ้นเงินทองก็
เอามาบำเพ็ญกับสมณะชีพราหมณ์อย่างนี้เป็นต้น ข้าวน้ำก็เอา
มาบำเพ็ญบุญกุศล อันนี้ก็เป็นเหตุเป็นปัจจัยที่จะก่อผลไปสู่ยัง
สัมปรายภพ

คำว่า**สัมปรายภพ**ก็คือหมายถึงว่าภพเบื้องหน้าที่เรา
จะต้องไปเกิด แก่ เจ็บ ตาย ในอีกหลายๆภพหลายๆชาติ เพราะ
ยังไม่ถึงที่สุดแห่งการปฏิบัติ แล้วก็จำเป็นจะต้องไปเกิด เมื่อ
บุคคลที่มีใจศรัทธาปสาทะ บำเพ็ญทานกองการกุศล บริจาค

ทรัพย์สิ้นเงินทองข้าวของ เอามาให้ทานแก่ภิกษุสงฆ์ผู้ปฏิบัติดี
ปฏิบัติชอบแล้ว เมื่อตายไปนั้นก็ความดีตัวนั้นแหละจะเกื้อกูลไป
ยังสัมปรายภพคืออภพภายหน้า จะไปเกิดให้เป็นผู้มั่งมีศรีสุข เกิด
ก็ไปเกิดในที่ประเทศอันสมบูรณ์บริบูรณ์ไปด้วยโภชนาหารที่
เรียกว่าข้าว ข้าวปลาอาหารบริโภคสมบูรณ์ เกิดขึ้นมาก็ไม่อดไม่
อยาก เกิดขึ้นมาก็ไปเกิดในตระกูลที่ดี ตระกูลที่มีเงินทองข้าว
ของ เกิดขึ้นมาก็เค้ทำไว้ให้เสร็จอย่างนี้เป็นต้น อย่างที่เรา
สังเกตดูคนบางคนทีไปเกิดแต่ปัจจัยที่สร้างสมมาไม่เหมือนกัน
บางคนก็เกิดในตระกูลมั่งมีศรีสุข เกิดขึ้นมาก็พ่อแม่สร้างเงิน
สร้างทองไว้ให้ เป็นกอบเป็นกำ สร้างบ้านสร้างช่องสร้างตึกไว้ให้
ที่อยู่อาศัย แล้วยังให้เป็นที่เช่าให้เก็บเงินเก็บทอง เอามากิน
จนกระทั่งแก่ตายก็ยังไม่หมดอย่างนี้ ใครๆก็อยากจะไปเกิด
อย่างตระกูลอย่างนั้น แต่ปัจจัยที่เราไม่ได้สร้างสมเอามา มันก็
ไม่พาไปเกิดในที่นั้น

มีชาดกสองคนตา ยาย หนีจากอหิวาห์ตกโรค เข้ามาพัดเพ
พเนจรมาอาศัยอยู่บ้านเศรษฐี อดข้าวมาสองสามวันไม่ได้กิน
ข้าวเลย ก็มาถึงบ้านนายโคบาล ก็มาขอข้าวให้กิน นายโคบาลก็
เอาข้าวมาให้กิน แต่บังเอิญนายโคบาลก็มีสุนัขอยู่ตัวหนึ่งกำลัง
ท้องอยู่ ก็เอาข้าวมาให้หมาน่าจะดีกว่าให้ทานคนทั้งองนั้น สอง
คนตายนั้น ส่วนภรรยาที่ส่งสารสามีก็เลยเอาข้าวที่เคี้ยวแบ่งให้
เราคนละห่อ ก็ให้สามีกินทั้งสองห่อ ส่วนกินเข้าไปแล้วตกมา
กลางคืน อาหารไม่ย่อย ทำให้พะอืดพะอม ผลที่สุดก็ถึงแก่ความ
ตาย ความตายก็จะเข้าไปเกิดก็เห็นระลึกถึงสุนัขว่าเราแม่จะเกิด
เป็นคน แม่เศรษฐีเอาข้าวมาให้เรากินก็ยังดีสู้ข้าวที่ให้สุนัขไม่ได้
ใจตัวนั้นไปประหวัดไปเกิดเข้าท้องสุนัขตัวนั้น พอตายแล้วก็ไป
เข้าท้องสุนัข ส่วนภรรยาที่ยังไม่ตายก็อยู่กับเศรษฐีไปเรื่อยๆ เมื่อ
นานเข้า สุนัขตัวนั้นก็ออกลูก เป็นเจ้าโตนออกมาตัวเดียวก็
เศรษฐีก็ตั้งชื่อว่าโสมสกะหรืออะไร เป็นสุนัขโตน

แต่บังเอิญในที่นั้นมีพระปัจเจกพระพุทธเจ้าไปอาศัยอยู่ใน
เขาของท่านก็เจริญภาวนาอยู่ที่นั่นแล้วก็ได้มาอาศัยบิณฑบาตร
ที่บ้านเศรษฐี เจ้าโชนยังเล็กอยู่ ท่านก็มาบิณฑบาตรอยู่เรื่อย
จนกระทั่งเจ้าโชนโต พอรู้ภาษาก็ตามเศรษฐีไปถวายอาหารกับ
พระปัจเจกพระพุทธเจ้าด้วยตลอดเวลา จนกระทั่งเป็นหนุ่ม
ขนาดรุ่นๆเท่าไฉย่น โชนมาเรื่อยๆ ก็ไปทุกวัน ทีหลังนี้ไปจนกระทั่ง
คุ่นโต ก็พาสุขันชไปทุกที ทีหลังนี้ก็คุ่นดี เศรษฐีก็ไม่ได้ไปนิมนต์ก็
เอาเขียนหนังสือให้เจ้าโชนสกะเนี่ยคาบไป ไปนิมนต์พระมาฉันที่
บ้าน คุ่นมากแล้ว พระปัจเจกพระพุทธเจ้าท่านก็...เวลาเจ้าโชน
สกะคาบหนังสือไปท่านก็รับ ก็ตามมันมาตามทางอย่างนี้ ก็แกลัง
เดินไปในที่ทำให้ผิดทางซะ เจ้าโชนสกะนี่มันก็คาบสบงของท่าน
ดึงมาทางนี้ ดึงทางนี้ ก็แกลังดึงไว้จะไปทางนั้น มันก็ดึงไว้ก็ต้อง
ตามมันมา สุขันชมันรู้จัก อยู่มาเรื่อยๆจนกระทั่งคุ่น วันไหน
เศรษฐีไม่ไปก็ให้โชนสกะไปนิมนต์ ก็คาบจดหมายไป แต่ว่าใน
ระยะทางนั้นมันเปลี่ยว มีพวกสิงสาราสัตว์มากมาย แล้วเศรษฐี

ทำอุบายไว้ ไปถึงตรงนั้นก็ไปตีพุ่มไม้มันก็ร้องตะเพิดเอ็ดตะโลให้
สัตว์ร้ายหนีไป เจ้าโสมสกะเมื่อไปถึงตรงนั้นก็เห่าหอนใหญ่ทีเดียว
ฮู่ฮู่ฮู่ๆเลย ให้สัตว์ทั้งหลายมันหนี แล้วก็จึงค่อยไปหาพระ
ปัจเจกพระพุทธเจ้า ก็คาบจดหมายไปท่านก็รับ ก็ตามมันมา
อย่างนั้นเรื่อยมาๆ

จนกระทั่งคงจะหลายปี ปีสองปี ต่อมาก็เศรษฐีก็นิมนต์ท่าน
มาอีก ก็มาฉันที่บ้าน ก็ออกพรรษาแล้ว ฉันเสร็จท่านก็บอกว่า
ถวายเป็นผ้าขาวไปตัดเป็นจีวร แล้วท่านก็บอกลาเศรษฐีบอกว่า
ดูก่อน คหบดี อาตมภาคเย็บจีวรองค์เดียวมันก็ลำบาก
เพราะฉะนั้นจะต้องไปหาหมู่ช่วยเย็บ เมื่อฉันเสร็จแล้วก็บอกลา
บอกลาก็มาเดินอยู่ที่โน่น หน้าบ้านเศรษฐี คือมายืนอยู่หน้าบ้าน
เศรษฐี โสมสกะไ้เจ้าสุนัขตัวนั้นมันก็ตามไป เจ้าโทณก็เรียกว่า
โสมสกะเทพบุตรที่หลัง ก็ตามเข้าไปติดท่านเลย พอท่านบอกลา
เสร็จ ท่านก็ยืนหน้าบ้านเศรษฐีเสร็จท่านก็เข้าฉนวนสมบัติเหาะ

เหาะลอยขึ้นไปในอากาศ เจ้าโสมสกะนี่ก็เคยความห่วงอาลัย
ท่าน ก็หอนเห่าร้อ...งตามเสียงของท่านจนกระทั่งขาดใจตายไป
ขณะนั้น

พอขาดใจตายก็ได้ไปเกิดเป็นเทพ เทพบุตร เรียกว่าโสมสกะ
เทพบุตร สุนัขไปเกิดเป็นเทวดา ตายจากคนมาเกิดเป็นสุนัข
ตายจากสุนัขได้ไปเกิดเป็นเทวดา นี่ก็เพราะไม่ได้บำเพ็ญบุญ
บำเพ็ญทานอะไรกับเค้า เลยอาศัยเสียงตัวนั้นแล้วก็ได้นำพา
พระปัจเจกพระพุทธเจ้ามาฉันอาหารบิณฑบาตรบ่อยๆนั้น
อานิสงส์ที่ไปอยู่ในบวรสวรรค์นั้น พูดอย่างนี้คำเดียวได้ขึ้นไป
๕๐๐ โยชน์ท่านว่าถึงในอานิสงส์ที่ได้บำเพ็ญทานกับพระปัจเจก
พระพุทธเจ้า แล้วเมื่ออยู่ต่อมา หมดบุญในสวรรค์ก็มาเกิดกับ
สมัยนั้นเรียกว่าหญิงงามเมือง มาเกิดอยู่ในห้องหญิงงามเมือง
เมื่อออกเสริจอย่างนั้นนางก็เอาไปทิ้งผีป่าช้า คนก็มาเจออะ พอดี
พวกเลี้ยงแกะ เลี้ยงแพะเลี้ยงแกะก็ไปเห็นว่าทำไมมีแกะตัวหนึ่ง

มันไม่ไปไหน ไปยืนคร่อมอยู่ตรงนั้น ก็เข้าไปดู อ้าว! ไปเจอะไอ้
แกะตัวเมียแม่แกะตัวนั้นเอานมให้เจ้าโสมสกะนั้นกินอยู่ แล้วพวก
เลี้ยงแกะเห็นเค้าก็เอาไปเลี้ยง

แต่ที่นั่นก็มีเรื่องอีกด้วย วันนั้นบังเอิญเศรษฐีอีกคนหนึ่ง
เข้าไปในเมือง ไปเจอะปุโรหิต เรียกว่าปุโรหิตหมอโหรทำนายผู้
เก่งกล้า ก็บังเอิญเดินสวนทางกัน เดินสวนทางกันอย่างนั้น ก็ได้
ถาม เศรษฐีก็เลยถามว่า เอ้อ คุณก่อนท่านโหราศาสตร์ วันนี้จะมี
เหตุการณ์อะไรเกิดขึ้นบ้าง โหราศาสตร์คนนั้นก็บอกว่า เอ้อ
วันนี้ก็มีเหตุการณ์อันหนึ่ง คือเด็กที่ได้เกิดวันนี้จะได้เป็นเศรษฐี
นะ ก็ทาย เศรษฐีคนหนึ่งก็ถามนั้นนะ ภรรยากำลังท้องครบ ก็มี
บุรุษเร็วไปกับตัวด้วยก็เลยส่งให้คนรีบไปดูว่าภรรยาเราคลอดรึ
ยัง ก็ปรากฏว่ายังไม่คลอด เมื่อปรากฏยังไม่คลอดอย่างนั้นก็ให้
ส่งบุรุษเร็วของเราไปเที่ยวๆดูตามเมืองเนี่ยทั่วๆไป จะมีที่ใดบ้าง
มีเด็กที่เกิดวันนี้ ก็มีคนเค้ามาส่งข่าวว่า เอ้อ มีคนไปเจอะเด็ก

นอนให้นม ให้แพะให้แกะให้กินนมอยู่คนหนึ่งอยู่ในผีป่าช้า ว่า
งั้น ป่าช้าผีดิบ ก็เลยไปซื้อหมา ไปซื้อหมาเอามาเลี้ยง แล้วบังเอิญ
เป็นผู้ชาย ก็มาเลี้ยงไว้ ต่อมาก็ลูกของตัวก็ออกมาเป็นผู้ชาย
เหมือนกัน ออกมาเป็นผู้ชายก็คิดว่าไอ้เจ้านี่ ไอ้เจ้าโสมสกะนี่เลี้ยง
ไว้ไม่ได้ เพราะมันเป็นผู้ชายมันจะมาแย่งตำแหน่งเศรษฐีของลูก
ชายเรา ก็ต้องฆ่า

แต่โสมสกะตัวนี้เคยสร้างเวรกรรมเอาไว้ สมัยหนึ่งได้หนีมา
จากนั้นแล้วก็มีลูกมาด้วย ก็อุ้มลูกมา ก็ปลัดกันอุ้มไปอุ้มมา มัน
ก็เหนื่อย ไม่เหนื่อยกินข้าว นือหิวหาหิตกภัยมา ก็เอาลูกทิ้ง ปลัด
กันอุ้มไปอุ้มมา ก็หมดเรี่ยวหมดแรงก็วางไว้เลย เลยไม่ได้เอามา
พอปลัดเวรกับภรรยาสองคนปลัดกัน พอถึงเวรของตัวก็เหนื่อย
เข้า ก็เอาลูกวาง วางแล้วก็เดินมาชะจนโก..ลี้ ก็ภรรยาก็ถามมา
ทันภรรยา ภรรยาก็ถามว่า "เอ๊ะ เอาลูกไว้ไหนอะ" "เอ้อ เออวาง

ไว้ตรงนั้น ข้าเหนื่อยข้า" กลับไปดูก็ลูกก็เลยตาย นั่นแหละกรรม
ตัวนั้นมันมาสนอง

ทีนี้เมื่อเศรษฐีเลี้ยงโสมสกะได้แล้ว ก็พยายามจะฆ่า ก็ลูกของ
ตัวออกมาก็เอาไปทิ้ง เรียกว่าเอาไปทิ้งทางโคต่าง พวกที่บรรทุก
ของต่างของแบบมีพวกเกวียนเอาวัวไปนำทาง ก็เอาไปทิ้งให้
เกวียนทับ ให้นางทาสีเอาอุ้มเด็กตัวเนี้ยไปทิ้ง ไปทิ้งไว้ที่ทาง ทาง
สำหรับที่เกวียน ที่จะผ่าน พอไปถึงตรงนั้นปั๊บ หัวหน้าโคที่นำ
เป็นฝูงหน้าไปทีเดียวไม่ยอมไป ไปยืนคร่อมเด็กไว้ ดีเท่าไรก็ไม่
ยอมหนี ยืนคร่อมเฉยอยู่อย่างนั้น ไม่ขยับเขยื้อน ทำยังไงก็ไม่ไป
เอ๊ะ! มันเรื่องอะไรวะนี่ เอ๋ ทำไมโคไม่เดิน มันเรื่องอะไร ก็ลงไปดู
ที่ไหนได้เด็กนอนอยู่ใต้เกวียน ก็เลยอุ้มเข้ามา แต่เศรษฐีก็บอก
ว่า เธอคอยดูนะ มันจะตายหรือไม่ตาย แล้วมารายงานให้เรา
เมื่อเห็นคนเก็บไป นางทาสีก็รีบไปบอกเศรษฐีบอกว่า เอ้อ เอา
เจ้าโสมสกะไปทิ้งไว้แล้ว ใต้วัวต่างกำลังมา วัวต่างกกดคร่อมซะ

ตัวอื่นเข้ามาไม่ได้ ไม่ไปไหน ตีเท่าไรก็ไม่เดิน เลยไม่ตาย เมื่อ
มารายงานอย่างนั้น ก็บอกเอ้อ ไปไถ่มาอีก ไถ่มาพันกหาปณะ ก็
ไปไถ่กลับมา ทีหนึ่ง ทิ้งถึงเจ็ดที ครั้งสุดท้ายที่สุด ทีที่เจ็ด ก็ไป
นัดกับเศรษฐี ไปนัดกับนายช่างหม้อ บอกว่า เออ ข้าจะส่งบุรุษ
รุ่มหนุ่มมาคนหนึ่งนะให้ช่างหม้อ เธอจงฆ่าซะแล้วก็โยนเข้า
เตาเผาหม้อซะ

โสมสกะนี่ก็เข้ามาก็นั่งสือกก็ไม่ได้เรียน เพราะอะไร เพราะ
ไม่ได้รับการศึกษาอะไรทั้งหมด เรียนแต่จะฆ่าให้ตาย ฆ่ามาหก
ทีก็ไม่ตาย ก็ทีนี้ก็ต้องเอาให้ตายว่างั้น ก็ส่งไปบอกช่างหม้อเสร็จ
ก็นัดกันบอกว่า เอ้อ วันนั้นข้าจะส่งบุรุษมาให้เธอฆ่า แล้วก็
จ้างให้เงินนะ แต่เธอจงฆ่าซะ วันนั้นโสมสกะก็ไป เดินทางไป
เหน็บหนังสือไปด้วยเล่มหนึ่ง ก็ไปถึงตามทางก็ไปเจออะนึ่งชาย
ลูกชายของเศรษฐี ก็รุ่มๆเหมื่อนกันแล้ว สมัยนั้นท่านเรียกว่าเล่น
สกา เล่นสกาแพ้เค้า สู้เค้าไม่ได้ น้องชายของโสมสกะนั้น ก็เกิดที่

หลังก็เลยเรียกว่าเป็นน้องชาย ก็เลยเรียกว่า พี่ๆ มานี้เถอะ หนู
เล่นสกาสู้เค้าไม่ได้ พี่มาเล่นแทนที่ โฆสกะก็บอกว่า เฮ้ย ไม่ได้สิ
น้อง พ่อสั่งให้เราไปธุระในบ้านนายช่างหม้อ ลูกเศรษฐีก็ไม่ยอม
บอกว่า พี่ต้องมาเล่นแทนหนู มีธุระอะไรหนูเอาไปเอง ผลที่สุดก็
อ้วนวอนไปอ้วนวอนมากก็ให้จดหมายให้ลูกชายเศรษฐีถือไป พอ
ลูกชายเศรษฐีถือจดหมายไปบ้านช่างหม้อ ช่างหม้อไปถึงก็จับ
หักคอ เอามีดกรีดแทงให้ตาย โยนเข้าเตาหม้อเลย

โฆสกะก็นั่งคอย...ว่าน้องไปบ้านช่างหม้อ ทำไมตกเย็นแล้ว
ก็ไม่กลับ ก็อาลัยอาวรณ์อยู่อย่างนั้นนะ จนกระทั่งกลับแล้วก็
ต้องกลับบ้าน กลับไปก็ไปถึง เศรษฐีก็ตกใจ ว่า "ทำไมโฆสกะ
เราใช้ให้เจ้าไปช่างหม้อ เธอไม่ได้ไปรี" "ผมก็จะไปอยู่พอดีไป
เจอะน้อง น้องไปเล่นสกาแพ้เค้าแล้วก็ให้ผมเล่นแทน แล้วน้องก็
ไปแทน" เศรษฐีก็ตบอกผางเลย ภูเสรีจแล้ว ลูกชายของตัวถูกฆ่า
ตาย นี่เวรกรรมสร้างขนาดอย่างนี้ นี่โฆสกะก็มีเวรกรรมที่สร้าง

ไว้ชาติก่อนที่เอาลูกไปทิ้ง นี่มันครั้งที่หก อยู่ต่อมาเรื่อยๆ ก็ยังไม่ตาย เศรษฐีก็เริ่มป่วยแล้ว ไม่ค่อยสบาย ทีนี้ก็มีเพื่อนอีกคน เศรษฐีก็ให้คนไปบอกว่า เราจะส่งบุรุษไปให้เธอคนนึง แล้วพอไปถึงบ้านเธอ เธอจงฆ่านะ เพื่อนมันก็เป็นเศรษฐีเหมือนกัน ก็บอกว่านัดแนะกันเป็นที่ถูกต้องเรียบร้อยก็เป็นอันว่าตกลง เศรษฐีก็เขียนจดหมายให้โสมสกะไปเลย บอกว่าเนียไอ้คนที่เราส่งมา เพราะฉะนั้นเมื่อเธอได้รับจดหมายแล้ว เธอจงฆ่า บอกไปในจดหมายเสร็จ โสมสกะไม่ได้เรียนหนังสือ พอให้ถือไปก็ต้องไป เป็นลูกค้ำก็ต้องไป

ไปถึงก็เดินทั้งวันก็เหนื่อย ไปถึงบ้านเศรษฐีก็เห็นไม้ตรงนั้น เย็นดีก็เลยนอน นอนก็หลับไป พอตื่นลูกสาวเศรษฐีเป็นสาวอยู่ คนหนึ่ง ไปในเมืองมา กลับมาพอดีมาเห็นโสมสกะนอนอยู่ บุกเพกตบุญญตา บุญชาติที่ก่อนๆ ที่มาเกิดในบ้านนายโคบาล นั้นนะ ได้สร้างทำบุญให้ทานกับพระปัจเจกพระพุทธเจ้าช่วย

เศรษฐีทำข้าวทำของนั่นนะ ก็เลยได้อาศัยบุญกุศลตัวนั้นก็เลย
ได้มาเกิดเป็นลูกเศรษฐีเหมือนกัน เป็นลูกสาวเศรษฐี พอดีมา
เห็นโสมสกะก็เกิดปฏิพัทธ์ เพราะเคยเป็นภรรยามาแต่ชาติปาง
ก่อน เห็นทีเดียวก็เกิดความรัก ขึ้นไปถึงที่ปราสาทของตัวแล้วก็
บอกให้นางสาวใช้เรียกนางทาสี "เธอไปดูที่ตัวบุรุษหนุ่มคน
นั้นสิ มีอะไรบ้าง ค่อยๆ อย่งไปให้ดีนะ กำลังนอนหลับอยู่ มี
อะไรบ้าง ถ้ามีอะไรก็เอามาให้ฉันนะ" นางทาสีก็ค่อยๆ อย่งไปดู
ก็ไม่เห็นมีอะไร เห็นมีอยู่ที่ปก พกผ้าอยู่ที่ชายปกผ้าอยู่ มี
จดหมายอยู่ชนิดหนึ่ง ก็เลยค่อยๆ แคะเอาไปให้นายของตัว คือให้
ลูกสาวเศรษฐี ในนั้นใจความก็ว่าเหมือนกัน ให้เขียนในใจความ
นั้นบอกว่า เมื่อมาถึงนี้แล้วก็ให้ฆ่าคนนี้ซะ แต่นางก็เขียน
จดหมายใหม่ เขียนบอกว่าให้เศรษฐีจงจัดเครื่องวิواهر์แต่งงาน
ลูกสาวของข้ายกให้บุรุษคนนี้ ลูกสาวเขียนสารให้โสมสกะใหม่
แล้วก็ให้นางเนี่ยเอาไปเหน็บแทน กำลังหลับไม่รู้ตัว ตื่นขึ้นมา
เห็นก็มาเห็นจดหมายอยู่ดีๆ ก็เอาไปให้เศรษฐี เศรษฐีก็เลย

จัดการ จัดงานแต่งงานให้เลยเพราะเพื่อนกัน นั่นแหละเรื่องมี
อย่างนี้ เนี่ยคนเรา

เพราะฉะนั้นการสร้างความดีมันก็ต้องสร้างด้วยตัวเองอย่าง
อธิบายถึงชาดกของโสมสกเทพบุตรเนี่ย เพราะฉะนั้นคนเราที่ได้
เกิดขึ้นมาเป็นมนุษย์ท่านจึงว่าเป็นผู้ที่มีบุญอันประเสริฐ เกิด
มาแล้วก็เป็นคนที่ไม่ใ้ไม่บ้า ไม่พิการต่างๆนานา สังขาร
ร่างกายอวัยวะ ๓๒ ครอบบริบูรณ์สมบูรณ์ เรียกว่าเป็นผู้ที่มีบุญมี
กุศลสร้างสมมาดี เป็นผู้ควรแก่มรรคแก่ผลตามคำสอนของ
พระพุทธเจ้า เนี่ยเพราะฉะนั้นอย่างพวกโยมที่มา เกิดมาเป็นคน
แล้วก็ได้มาเจอพระพุทธศาสนา ก็ได้มาคบค้าครุบาอาจารย์ที่ท่าน
แนะนำให้สั่งสอนให้เจริญเมตตาภาวนา อันนี้เป็นทางที่ถูกต้อง
ตามหลักการของพระพุทธศาสนา เรียกว่าวางศีล สมาธิ ปัญญา
ให้พุทธบริษัททั้งหลายประพฤติปฏิบัติ เป็นประโยชน์ เพราะการ
ทำจิตทำใจ การบำเพ็ญทานรักษาศีลแค่นั้นมันก็ยังไม่มีการที่

พ้นจากทุกข์ ต้องอาศัยการปฏิบัติบำเพ็ญสมาธิจนให้ใจเกิด
ความสงบ แล้วเราก็ได้มาพิจารณาสังขารธรรมใน (เขมาเขมส
รณที่ปิกคาถา?) ท่านแสดงว่า **โยจะ พุทธัญจะ ธัมมัญจะ**
สังขัญจะ สาระณัง คะโต จัตตาริ อะริยะสัจจานิ นี่ท่าน
แสดงอย่างนั้น เรามาถึงพระพุทฺธ พระธรรม พระสงฆ์ แล้วก็ต้อง
มาพิจารณาสังขารธรรมทั้งสี่ คือความแก่ ความเจ็บ ความตาย ให้
ด้วยใจอันสงบ เมื่อเราเป็นนักปฏิบัติเกิดความสงบ เกิดขึ้นจาก
ใจของเราแล้ว ก็ต้องนำเอาความแก่ ความเจ็บ ความตาย สี่
อย่างนี้มาพิจารณาที่ใจเรา

ก็มานึกดูว่าชีวิตสังขารร่างกาย มีหุมีตามีมุขมีลิ้นมีกาย
อวัยวะ ๓๒ ประการเนี่ย ตับไตไส้พุง เมื่อใจมันสงบแล้วก็ถาม
มันไป ไหนเป็นตัวเรา ผม ขน เล็บ ฟัน หนัง ตับไตไส้พุง อะไร
เป็นเรา ไหนเป็นตัวของของเรา แล้วทำไมเจ้า เราว่าเป็นของเรา
แต่ทำไมเปลี่ยนแปลงยกย้าย ท้องเคยสบาย กินข้าวมากเข้าไป

ผิิดอาหารเจ็บท้อง ปวดท้อง ขี้ร่วงขี้ไหลขี้แตกขี้แต่นสารพัด ตา
เคยดีก็มัวก็ไม่เห็น ต่างๆนานานี้ เหลือที่จะพรรณนา เนื้อ
หนังมังสาบางที่ก็เกิดเป็นฝีเป็นพองเป็นพุขื่นมา เน่าเปื่อย รักษา
เป็นเดือนๆก็ไม่หาย นี้ สารพัด เมื่อใจสงบแล้วก็ต้องน้อมสิ่ง
เหล่านี้แหละมาพิจารณา เพราะท่านเรียกว่าสังขารม ของ
จริงทั้งสี่อย่าง โลกมนุษย์เกิดขึ้นมาเป็นคนแล้ว ไม่มีใครที่จะ
หลบหนีพ้นจากความตายมัจจุตัวนี้ไปได้ ต้องอาศัยการ
บำเพ็ญสมาธิให้ใจสงบ เมื่อใจสงบแล้วก็น้อม ความเกิด ความ
แก่ ความเจ็บ ความตาย ตัวนี้มาพิจารณาด้วยใจของเรา
ใจตัวนั้นก็นึกคิดถึงเข้าถึงหาถึงมือถึงตีน อวัยวะต่างๆนานาว่า
ไหนนะเป็นของของเรา มองลงไปพิจารณาลงไปอย่างนั้น นั่น
แหละเรียกว่าขันธ เรียกว่านามธรรม การที่ได้ระลึกถึงความแก่
ความเจ็บความตาย ความพลัดพรากจากสิ่งที่รักสิ่งที่ชอบใจ
แปรปรวนยักย้ายลงไป ตรงนี้เรียกว่าเป็นนามธรรม รูปธรรมก็
หมายถึงกาย มีตา มีหู มีจมูก มีเนื้อ มีหนัง มีกระดูก มีเส้น มีเอ็น

มีผม นี้เรียกว่ารูปนามธรรม อย่างพวกเรียนอภิธรรมก็เรียกว่า
ต้องแยกรูปแยกนาม นี้เป็นอย่างนั้น

แต่รูปนามนั้นเค้าไม่ได้ว่าอะไร รูปตัวนั้นเค้าไม่ได้ว่าอะไร
นามธรรมตัวนี้เป็นผู้แต่ว่าตา ว่าหู ว่าจมูก ว่าลิ้น ว่าตับ ไต ใส
พุง แข็งขา เล็บมือตีนต่างๆนานา ผม ขน เล็บ ฟัน หนัง นี้ ปัจจัย
เรียกว่านามธรรม ตัวนี้เป็นผู้ว่าเป็นคนหนุ่มคนสาวคนเฒ่าคน
แก่ นี้ตัวนี้เป็นสำหรับที่จะต้องรู้สึกส่วนรักษาอวัยวะ เอาข้าวเอา
น้ำมาเลี้ยงให้บริบูรณ์สมบูรณ์ เติบโตขึ้นมากก็ต้องปัจจัยคือ
นามธรรมตัวนี้เป็นเครื่องแต่ง แต่ที่นี้การภาวนาเมื่อใจสงบแล้ว
ต้องอาศัยนามธรรมตัวนี้มาระลึกถึงส่วนของกายตัวนี้ต่างๆ
นานา พิจารณาลงไป พอพิจารณาลงไปจิตใจนั้นมันไม่ออกแวก
ไปในที่ใด ระลึกอยู่กับกายก็อยู่จำเพาะกาย ระลึกถึงหัว หัวนั้นมี
อะไร มีคิ้วขวา คิ้วซ้าย มีตาขวา ตาซ้าย จมูกขวา จมูกซ้าย มี
แก้มขวา แก้มซ้าย มีใบหูขวาหูซ้าย มีท้ายทอย มีข้างหลัง มี

ลูกกระเดือก มีลิ้น มีฟัน มีเพดาน มีลิ้นไก่ นั่นเรียกว่าหัว ลงไปก็
มีมือ มีนิ้วหัว นิ้วชี้ นิ้วกลาง นิ้วนาง นิ้วก้อย มีข้อศอก มีไหลปลา
ร่ำ มีหัวไหล่ มีกล้ามเนื้อต่างๆ นี้

ใจนั้นที่เรียกว่าเป็นนามธรรมก็ต้องเอามาคิดมาพิจารณา
อย่างนี้ เรียกว่านึกปรุงแต่งไป ปรุงไปนั่นนะ เพราะลักษณะ
ปัญญาท่านจึงจัดว่าเป็นปัญญา ก็ต้องใช้นามตัวนั้นมาระลึกมา
พินิจพิจารณาคิดไปตามอวัยวะของเรา ท่านเรียกว่าเป็นการ
เจริญปัญญา **กายานุปัสสนา** ท่านว่าอย่างนั้น เมื่อพิจารณาลง
ไปอย่างนั้นแล้ว ใจที่หยุดนิ่ง หยุดนิ่งอยู่ในการค้นคว้าพินิจ
พิจารณา มันก็ไม่คิดส่ายไปในที่อื่น คิดแต่เรื่องกายเรื่องเดียว นี้
ท่านเรียกว่าเป็นลักษณะของปัญญา สมมติประกอบปัญญา
ไม่ให้กระสับกระส่ายไปในที่ใด มีความคิดอยู่เรื่องนั้นเรื่องเดียว
นี้เรียกว่าเป็นสมมติ เรียกว่าเป็นปัญญา

เมื่อพิจารณาพอแล้วอย่างนั้น ตามธรรมดา ธรรมชาติของ
ใจพระพุทธเจ้าทรงตรัสว่า เมื่อใจนั้นได้คิดได้พิจารณาด้วย
ปัญญาอันถึงที่สุดลงไปแล้ว ใจตัวนั้นจะรู้สึกเกิดปัญญาที่
เรียกว่าเกิดญาณขึ้น รู้เห็นใจอีกอันหนึ่ง ว่าใจตัวที่คิดตัวนั้น นั้น
แหละเป็นสิ่งที่ไม่แน่นอนเหมือนกัน เรียกว่าแปรปรวนอยู่ได้
กายก็แปรปรวน นามธรรมก็แปรปรวน ไม่แน่นอน ยักย้ายถ่ายเท
มีญาณอันหนึ่งที่อยู่สภาวะความเป็นจริงเท่านั้นนะเรียกว่าปัญญา
เพราะฉะนั้นในแบบท่านจึงเรียกว่า ศील สมာธิ ปัญญา วิมุตติ
ความหลุดพ้น เมื่อใจตัวนั้นของบุคคลผู้ใดมากำหนดพินิจ
พิจารณาจนถึงที่สุดลงไปอย่างนั้น ใจตัวที่ขณะที่พิจารณาอยู่
อย่างนั้นมันจะหยุดทันที กำลังเพลिनอยู่อย่างนั้นนะ ใจตัวที่คิด
เพลिनมันจะหยุด หยุดแล้วใจตัวนั้นจะสงบสว่างใส ในชีวิตเรา
เกิดมาก็ไม่เคยพบ ว่าทำไมใจตัวนี้มันเป็นอย่างนี้ เป็นของแปลก
ของมหัศจรรย์

เมื่อเป็นอย่างนั้นบ้างก็ได้มาระลึกถึงคุณของพระพุทธเจ้าว่า
โอ คุณของพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ คุณของพระพุทธเจ้านี้
หาสิ่งที่จะเปรียบไม่มีเลย สอนให้เราประพฤติปฏิบัติธรรม จนให้
ได้เกิดความมหัศจรรย์ใจที่ข้าพเจ้าไม่เคยคิดที่จะมาพินิจ
พิจารณาเกิดความสงบสงวใจอะไรอย่างนี้ จนให้ใจของ
ข้าพเจ้าได้เกิดความสงบแนบแน่นถึงความจริงอันนี้ เห็นความ
จริงของใจที่ได้วางภาระลงไปทั้งหมด ไม่มีเกี่ยวเกาะอะไรเลย
แม้สังขารร่างกายก็ไม่ได้เกี่ยวเกาะ มีใจอันบริสุทธิ์อันเดียวผ่อง
ใส นี้ เรียกว่าบุคคลผู้หยั่งลงถึงกระแสธรรมของพระพุทธเจ้า
ท่านจัดตั้งแต่พระใสดาลงไป เบื้องต้น นี้แหละ เจอะใจที่บริสุทธิ์
หมดจด ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งอะไรทั้งหมด แม้แต่สังขารร่างกายตัว
นี้ก็ไม่ใช่อะไรของเรา รู้ชัดในขณะนั้น เรียกว่าสักกายทิสฺสู วิจิกิจฉา
ความสงสัยในข้อปฏิบัติที่เราได้กระทำเรื่องบำเพ็ญสมาธิรักษา
ศีลเจริญภาวนานี้ หมดความสงสัยในข้อวัตรปฏิบัติของเราที่เรา
กระทำ นี้เรียกว่า **สักกายทิสฺสู วิจิกิจฉา สิลพตปรามาส** ไม่ลุ่ม

คลำในข้อวัตรปฏิบัติที่ครูบาอาจารย์ท่านสอน พระพุทธเจ้าสั่งสอนไว้แบบนี้ หมดความสงสัยของตัวเอง นี่เรียกว่าเป็นผู้หยั่งถึง กระแสธรรมคำสั่งสอนพระพุทธเจ้า ใจเอิบอิม ใจแนบแน่น สว่างไสว ผ่องใสอยู่ตลอดเวลา หลายวันที่เดียว นี่เรียกว่าเป็นผู้ตกระแสของธรรม

นี่แหละเพราะฉะนั้นทางอันใดในโลกนี้ ไม่มีทางที่จะประพฤติปฏิบัติธรรมะให้ได้เกิดความร่วมมือเห็นเท่าตามธรรมะคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า...ไม่มี เราจะบนบานศาลกล่าว เสียหมูเสียเป็ดเสียไก่เสียเงินเสียทอง เสียอะไรตั้งหมื่นตั้งแสนตั้งโกฏิตั้งล้านก็ทำไม่ได้ จำเป็นจะต้องเอาตัวเรานี้มาปฏิบัติ เข้ามารักษาศีลภาวนาเท่านั้น มีทางนี้ทางเดียวเท่านั้นเอง ถึงจะสำเร็จได้ ก็ต้องตัวเรานี้เป็นผู้ที่ปฏิบัติ และตัวเรานี้ก็เกิดความสงบขึ้น แล้วตัวเราก็ต้องคิด คิดจนให้เกิดความเบื่อความหน่าย แล้วจะต้อง

เกิดปัญญาารู้เห็นตามสภาพความเป็นจริงของใจที่บริสุทธิ์ นี้ อัน
นี้ท่านเรียกว่าจิตบริสุทธิ์

ฉะนั้นท่านจึงเทศน์สอนปัญจวัคคีย์ ว่ารูป เวทนา สัญญา
สังขาร วิญญาณ เหล่านี้เป็นสิ่งที่ไม่เที่ยง ไม่เที่ยงแล้วใช้ตัว
เรามั้ย ปัญจวัคคีย์ก็บอกว่าไม่ใช่ ไม่ใช่แล้วควรยึดถือมั้ย ไม่ควร
ยึดถือ ว่ากันไปเรื่อยจนสิ่งที่เป็นอดีต สิ่งที่เป็นอนาคต สิ่งนั้นสิ่ง
นี้ ควรจะเป็นของของเรารึเปล่า ก็ตอบอามะกังเต อามะกังเต
ตลอดเวลา นี้ จนกระทั่งไปลงสุดท้ายคาถาก็บอกว่า **เอวะ เม**
ตัง ยถา ภูตัง สัมมปปัญญายะ ทัญญัพพัง ในบาลีเค้าแปลไว้
มันก็ไม่ค่อยเพราะ เค้าบอกว่าพึงรู้ด้วยปัญญาอันตามความจริง
นี้มันก็ถูกแล้ว เพราะแปลกันตามตัวหนังสือ ถ้าเวลาพูดตาม
ศัพท์ในให้ร่อยแล้ว ก็ต้องพูดว่า ท่านทั้งหลายปัญจวัคคีย์
นั่นนะ ควรจะต้องรู้เห็นด้วยปัญญาอันตามความเป็นจริงของตน
ในขณะที่เกิดขึ้นในขณะที่นั้น ในแบบเค้าก็แปลว่าให้รู้เห็นด้วย

ปัญญาอันตามความเป็นจริง แล้วใครหละเป็นคนไปรู้ไปเห็น
ก็ปัญจวัคคีย์นี่เอง เราก็ต้องสอนให้มันไฟเราะ

นี่แหละเพราะฉะนั้นจึงว่าพวกญาติโยมที่ได้มาคบค้า
สมาคมครูบาอาจารย์ผู้ที่ท่านประพฤติปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ แล้ว
ก็ได้มาบำเพ็ญทานรักษาศีลเจริญภาวนา ท่านก็ได้แนะนำให้ได้
เจริญสมาธิกรรมฐานอย่างนี้ เมื่อเราเห็นดีเห็นชอบแล้วก็ต้องพา
กันประพฤติปฏิบัติ มองดูในโลกแม้จะเพลิดเพลिनมีเงินมีทองมี
ข้าวมีของชั๊กปานใด มียศถาบรรดาศักดิ์ขนาดไหน มันก็ไม่ติด
ตัวเราไปได้เลย สู้ความดีทางการธรรมาปฏิบัตินี้ไม่มี ไม่มีที่
จะเปรียบ แล้วก็ท่านเปรียบว่า โจรก็ลักไม่ได้ น้ำก็เอาไปไม่ได้
ไฟก็เอาไปไม่ได้ โจรภัย อัคคีภัย วาตภัย ลมก็เอาไปไม่ได้ความ
ดีตัวนี้ จะติดตัวเราไปจนต้องสัมปรายภพ คือภพปลายหน้า เมื่อ
เราได้ประพฤติปฏิบัติธรรมะได้รู้ความจริงแล้ว แม้ที่สุดได้พระ
โสดาก็ไปเกิดชั้นสุดติ

นี่แหละ เพราะฉะนั้นจึงว่าขอให้โยมเมื่อได้สดับตบฟังแล้วก็พากันตั้งอกตั้งใจ อย่าประมาทชีวิต ความแก่ ความเจ็บ ความตายมันเป็นสิ่งที่ไม่แน่นอน เพราะฉะนั้นก็ต้องอุทิศสำหรับพากเพียรพยายามประพฤติปฏิบัติให้เกิดให้เป็นให้มื่กับตัวเรา สมกับเราเป็นชาวพุทธศาสนาได้มาประพฤติปฏิบัติศาสนธรรมแล้วได้ประสบเห็นธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า ก็ได้เปรียบประดุจเหมือนคนที่เกิดมาในโลกได้ไปเจออะหลุมทองคำอันที่มหาศาล กินจนแก่จนเฒ่าจนตายชั่วลูกชั่วหลาน ก็กัปปี้ก็กัปปี้ก็ไม่มีหมดสิ้น เนี่ยเหมือนบุญกุศลที่เราภาวนาแล้วก็ได้พบธรรมะคำสั่งสอนพระพุทธเจ้าอย่างทีกล่าวมานี้แล้ว ก็จะเป็นที่ปลื้มอกปลื้มใจ ในชีวิตก็หาสิ่งใดจะเปรียบไม่ได้ นี่แหละเพราะฉะนั้นให้พากันตั้งอกตั้งใจประพฤติปฏิบัติตามคำสั่งสอนพระพุทธเจ้า สร้างความดีให้เกิดให้มีขึ้นในตน ต่อนั้นไปก็จะเกิดความสุขความเจริญงอกงามในศาสนธรรมคำสั่งสอนพระพุทธเจ้า ดังแสดงมาก็สมควรแก่กาลเวลา เอาหละ

ที่มา: https://youtu.be/hT3aLG5F3_I